

FEHERMEGYEI NAPLO

Elfizetési arak

Melyben:		Videken:	
1 hora	1 K.	1 hora	1-50 K.
3 evre	3 K.	3 evre	4-50 K.
6 evre	6 K.	6 evre	9 K.
12 evre	12 K.	12 evre	18 K.

Megjelenik minden hetfoknap este 8 orakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szent István-tér 1.

TELEFON 202.

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetés díjazás szerinti.

Feltetés szerkesztő és lapfoglaló: Baranyay Lajos.

Városunk jövődó programja.

A háboru sok gondolatunkat csirájában elfojtotta, a terveinkre béköt kötöt. A jövő azonban előttünk áll s a háboru után egy új és mindenesetre szebb Fehervárnak épületét akarjuk a régi fundamentumon tovább építeni.

Nagyon helyesnek tartjuk tehát azt a tervet, amely a jövődó teendőit napirendre tűzi, hogy ha majd eljő a béke áldásos korszaka, ne kelljen kapcsolni az előkészítés után, hanem csak a megvalósítást kell életbe léptetnünk.

Csütörtökön délután ebben az irányban volt nagy értekezlet a városház tanácstermében.

A mulatás megadóztatása

Az első tárgyat Kovács A. Sándor szolgáltatta, a ki a város jövődelmét azzal is akarja emelni, hogy külön meg akarja adóztatni a pezsgőt, liköröket, konyakot stb. A háboru mult esztendőjében 15 ezer üveg pezsgőt fogyott el Szekesfeherváron. Ha ezt az impozáns mennyiséget koronájával megadóztatjuk, 15 ezer korona új jövődelmünk van, amelyre eddig egyáltalán nem számítottunk. Ezenkívül hihetetlen mennyiségű likör fogy el nálunk, amiről nekünk kívülállóknak fogalmunk sincs. Ha ez mind adó alá kerül, a város igen jelentős jövődelmezhet jut. Aki mulatni tud, az fizetni is tud. Helyes! Az ügy szűkebbkörű bizottság elé került, amelynek lesz gondja rá, hogy minél előbb nyelbe süssse.

A további tárgyat Winkler Vilmos főmérnök munkakörébe tartoznak. Winkler Vilmos munkabírásának teljében vált meg a várostól, amelyet közel 20 éven át szolgált.

A felke-tel volt tervekkel, a melyeket megvalósítani kívánt. A villanyvilágítás megváltása körül már a minap erős érvekkel mutatta meg, hogy a város érdekeinek megvédelmezését mindenek előtt valódnak tartja. Most a régi tervek megvalósítására kér magának területet, hangulatot, párfogó szeretetet. Az értekezlet pedig úgy tekintett rá, mint egy induló gyorsvonatra, mely nagy területek befutására áll készen. Be van fűtve, füstöl, pöfög s eresztí a gőzt a szellentűkön s alig bír magával. Ez kell nekünk! Ember, ki dolgozni szeret és akar, aki alig várja, hogy bebizonyítsa, hogy mekkora erő rejlik az izmaiban, a tapasztalatok-

tól s tervektől izzó koponyájában.

Az utak.

Soha jobban nem érezt meg a mi utaink ügye, mint a háboruban, kezeink, nyakunk. vesénk állandóan a kitérés veszedelmében forog, ha az utcákra kocsiul merészkedünk. Rettenetes! Ezen segíteni kell. Winkler Vilmos, mint régi tapasztalati ember, először azt a kérdést akarja megoldani, hogy gyalogjárókra, kocsiutakra vonatkozólag mekkora az érdekeltség az ottlakó háztulajdonosoknak. Előnyhöz jutnak ők is, tehát bizonyos arányban járuljanak hozzá ők is. A szennyvízvezető csatornák szintén összefüggésben vannak ezzel a kérdéssel. Sőt tovább kutatva, magát az állományt is bele lehet kanyarítani az érdekeltek fizető sorába. Az úgynevezett átkelő szakaszok, amelyek az országutakat a városban keresztül öszekötik: a Budai utat a Csikvári-utal, a Palotai utal stb., nem csupán a mi céljainkat, hanem elsősorban az állam érdekeit szolgálják. Az eddigi utcsinálás ezeken a szakaszokon a fedanyagnak a sárba hordásából állott. Ezt mindenki tudja. A legradikálisabb javítás az volna, amelyre Winkler főmérnök terveket készit, hogy ezeket az utakat kockakövekkel kellene kirakni. Ez körülbelül félmillió koronába kerülne. Járuljon hozzá az állam, emeljek fel a városi utadót, de segíteni kell. A többi utakat kemény fedanyaggal kell ellátni, ebből a célból a templomháti bányák művelését minden erővel forszírozni fogják. Hogy Fehervár szörnyű nehéz helyzetben van az utjával, mindenki megértheti, aki arra gondol, hogy a mi utaink hossza 48 ezer méter, vagyis 48 kilométer (ebben is negyvennyolcasok, vagy legalább is nyolcasok vagyunk: szétszórt házak, nagy belsőségek, rengetek hosszú és kriminálisan rossz utak). Más városok feleakkora területen hatványozottan nagyobb számú adófizetőt szíroflhatnak adóért, tehát könnyen dicsekedhetnek a jó utaikkal. Mi hisszük, hogy a dolog megérteit arra, hogy a közgyűlés az alkalom elkerétekor két kézzel ragadja meg az eszközöket ennek a kellemetlen mizeriának megszüntetésére.

A szemétiuvarozást

városi üzemmel akarják átalakítani. Nem úgy, hogy a város maga fuvaroztatná el, hanem kiadná vállalatba, mint más városok és pénzt kapna érte. Ezzel kapcsolatos volna az is,

hogy a szennyvízvezető csatorna tartalmát megfelelő módon trágyává alakítatnák át s így értékesítenék.

Az új vágóhid megépítése

Winkler Vilmos szerint olcsóbb lenne ezután, mint az előbbi tervek szerint volt. Ebben aligha fognak egyetérteni a főmérnök urral a bizottsági tagok s noha beismerik az új közbághíd szükségességét, a megvalósítással aligha fognak nagyon sietni.

Előbb meglesz azonban

az új járványkórház,

amelyhez pénz is van, drága és értékes miniszterileg favorizált tervkészítő is van.

Mindez — hisszük — gyorsan a közgyűlés elé fog kerülni.

Es lesz-e hozzá pénz?

Pénzünk nincs, akár a Hob hercegnek — azonban van hitelünk. S mivel a vége felé rohamosan közeledő háboru után rengeteg öszetörődött pénz területet keres magának, amelyet megtermékenyítsen, mi is kapunk majd pénzt, amelyen sok szükséges tervünket meg fogjuk valósítani.

Bilkei Ferenc.

Id. Verebi Végh János nagybirtokos születésének 100 éves évfordulója.

Egy igaz, ritka jubileum volt Vereben. Egy igaz, egy jó ember ünneplésének, születésének százéves évfordulóját. Ki éri ezt meg a mostani generációban? Mit az ájtatosság tart és az ifju gyermekek dallamos éneke és hálás szívek imája ébbe emelkedik, az alatt, a község ősi kastélyának egyik szobájában ősz férfi kulcsolja össze kezét, elmereng hosszú idő felett, egy egész század sok-sok eseménye felett. Emlékezet tisztán hozza elő a nagy Napoleon idejétől való változatos eseményeket, mert ritka szellemi és testi épségben adatott neki megérnie ezt a nagy időt egész a jelenkor világelforgató törekvéseig. Hűséges jó gyermekei, a nemcs család intim jó barátai és az úrház emberei állják körül az Öt órtárát, melynek minden érdeme az ősz férfiuért száll fel most a Gondviselésben nagy Isten trónjára.

Van itt miért hálát adni! Nem egy ember fizikumának csodálatos épségben tartását köszöni meg Istennek ez az imádkozó sereg, hanem a léleknek, a szívjóságának olyan ritka fűnemé-

nyét, mely a jötevésben 100 év alatt se fáradt el, mely e patriárkai korban is talál tenni valót. mert eszméit, irányát nem a hétköznapi gondolkodás tömkelegéből, hanem a magasított élet, az öntudatos jó élet magasságából meríti.

Nincs oka sajnálkodni hosszú élete felett sem neki, sem azoknak, a kiknek élt. Nagy bajok el nem keserítették, világtájdalmassá nem tették, magas öszekötöttesei el nem szédítették. Boldogságot nem a rangban, ön szíve jóságában a jötevésben keresett és talált.

Vörösmartyai és Kazinczyval — annak idejében — jó barátságban volt, a minthogy a nemzeti Bizottság se kerülte el házáat Battyhányival élén 1848-ban.

Amihez politikában, magyar érzésben odaállt, attól nem tagított mind má napiglan. Szerette a munkát, rengeteget olvasott, utazott, tanult, kiváló rátermettséggel művelte a zenét és éneket, s bizony nem utolsó élvezet, mikor ez a száz éves férfi harmóniumon játszik.

Nagy barátja a természetnek és örömmel emelgeti a 82 kilós verebi búzát, nyáron nem kevesebb élvezetet talál remek angol kertjének fáiban és virágiban.

Ha van oka az ünneplést főurnak hállakodni Istennek hosszú, áldásos életéért, annál több oka van házának, hozzátartozóinak, kösségének. Ha már a római nép nem tudott nagyobb titulat adni nagy embereinek, mint ezt: pater patriae, — a haza atya — Vereb község se mondhat többet: ő a község népének igazán szerető, gondos atya. A ki végig megy a község utcáin, nyitott szemmel jobb mód, kellemesebb benyomásait élvez. Ez pedig nagy szó a mostani szocialis időben. A mikor unos-untig ömik a panasz, hogy a nagyobb birtok mellett nem élhet a kisbirtokos, csak az a nagybirtokos. Ne zárja el szívét és tudását a kisebb előt, nyujtsa át a kisebb existenciák portájára a kezét és vezesse, akkor jól megy, mint az Vereben történi. Csak ne üljenek nagy uraink zárt kastélyaik legfelsőbb emeletére, hanem nézzenek szemébe a magyarnak és tegyék annak szívére kezüket, majd akkor megtudják, mi fáj, hol a baj és mondom az a kisbirtokos fog oda állani — a régi magyar nemesség vaskapuja elé és ő akadályozza meg, hogy idegenek ne férközzenek legszébb földbirtokainkhoz.

Van Veréb községnek hálal-kodni valója. Templom és iskola, tűzoltóság és szegényügy, mind jó atyjukat tisztelik a jó földesuraságban. A templomnak kegyura nincs és bárki nézze meg, ragyogó tisztaságban áll az ajtatos nép rendelkezésére. 80 tankötelesnek 15.000 koronába került iskola áll a szolgálatára és — aki déltáján elveitökdi a kastély környékére, szegény elaggot asszonyok és öreg emberek sorával találkozik, kik a mindennapi porcölöjüket emelik otthonukba. Van kultúra ott és elvitáztatatlan nyoma olyan körülmények között, ahol az belülről kezdődik — és testet őt hatásos külső intézményekben.

Mindezekért és száz egyéb jóért borult le a mai napon Veréb népe az Ur elé és áldását kérte a jó öreg főúr.

(cs.)

A hentesárak maximális árai a vármegyében.

Szűts Jenő alispán a disznózsírért, szalonnáért és sertéshusért a közvetlen fogyasztás céljait szolgáló forgalomban jövő hó 15-ig érvényes legmagasabb árakat Fejérvármegye területére kiterjedő joghatállyal következőleg állapította meg:

A székesfehérvári járásban: Félserítés fej, lábbal 3-70. Félserítés fej, szalonnával 4-60. Szózott szalonna 5-70. Füstölt szalonna 5-90. Pápríkás szalonna 6— Abált szalonna 5-70. Csemege szalonna 6-20. Nyers kolbász 5-80. Füstölt kolbász 6-20. Nyers hurka 1-80.

Főzött hurka 1-80. Disznósajt 3-80. Nyers füstölt sonka 5-80. Füstölt disznósajt 3-60. Füstölt disznónyelv 5-80. Kövesztett disznónyelv 5-80. Sertés tüdő 1-80. Sertés mája 2-20. Sertés tőpörtyű 4.— Füstölt sertés hus 4-80.

Az adonyi járásban: Friss sertéshus szalonnával 4— Ugyanaz szalonna nélkül 3-40. Friss szalonna 6-50. Friss hajt 7— Zsír 7-40. Füstölt szalonna 4-25. Kolbász, fejsajt, hurka friss 3-80. Ugyanaz füstölt 5—.

A móri járásban: Friss sertéshusnak szalonnával együtt félserítésenként az ára 4-30. Szalonna nélkül 4—, Szózott szalonna 5—, Füstölt szalonna 5-80. Füstölt hus 5-80. Kolbász 5-20. Disznójt 4.—, Olvasztott disznózsír ára 6-10. Hajt és egyéb olvasztatlan nyers disznózsír ára 5-80. Friss és nyers szalonna ára 5-60. Tiszta sertéshus ára 4-50.

A sárbogárdi járásban: Friss sertéshus szalonnával a termelőnél 3-45. Kisforgalomban 3-70. Friss sertéshus szalonna nélkül a termelőnél 2-50. Kisforgalomban 3-10. Olvasztott disznózsír a termelőnél 6-50. Kisforgalomban 6-90. Hajt és egyéb olvasztatlan nyers disznózsír a termelőnél 6-10. Kisforgalomban 6-50. Friss nyers szalonna a termelőnél 5-90. Kisforgalomban 6-20. Füstölt hus kisforgalomban 3-95. Füstölt, szózott, paprikás és főzött szalonna kisforgalomban 7-50. Nyers kolbász kisforgalomban 3-50. Füstölt kolbász kisforgalomban 4-70.

A váli járásban: Sertéshus nagyban 3-70. Kicsinyben 4—, Elkészített szalonna és sertéshus készítmények 6-20.

Azon cikkekre nézve, melyekre egyes járásokba ármegállapítás nincs, azon járás ármegállapítása kötelező, melyben azon cikk legmagasabb ára megállapítva van.

Levél a Szerkesztőhöz.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Rég olvastam annyi lelki emelkedettségű cikket a Fejérmegyei Naplóban, mint a *Vöröskereszt* helybeli működéséről szólót. Le kell előtte emelni a kalapot. Én is, mások is, mindnyájan látjuk és tudjuk, hogy a *Vöröskereszt* fehérvári munkálkodása Magyarországon szinte kivétel nélkül magasságra emelkedett. Azok a beteg katonák, a kik a mi állomásunkon áthaladnak, sohse fogják elfeledni azt, a mit a fehérvári *Vöröskereszt* értük tett. Egy intézmény, a melyet senki nem kritizált, a melynek vezetői olyanok, hogy róluk csak a legnagyobb tisztelettel lehet és kell beszélni s a kik vannak olyan hősök önfeláldozásban is, önzetlenségben is, munkában is, mint a harctéren a hazáért és értünk hőiesen küzdő katonák.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur! ezeket az ismert és sokszor hangoztatott szavakat pedig nem azért mondom el, mintha a *Vöröskereszt*ről mindezt szavakkal különösképpen kellene hangsúlyozni, hanem azért, mivel a Fejérmegyei Naplóban közölt cikk alapján köte-

lességemnek tartom, hogy ezt a kitűnő intézményt szerény tehetséggel támogassam. Ezennel tisztelettel beküldök a jelen tisztelet Szerkesztőségbe 50 koronát. Legyen szíves, juttassa a helybeli *Vöröskereszt* vezetőségéhez.

Talán mondanom sem kell, hogy soraimnak második és főcélja az, hogy példámat mások is kövessék.

A *Vöröskereszt* megérdemli.

Tisztelettel

Bilke Ferenc
felsővárosi plebános.

Ami már még sem járja.

A belügyminiszter figyelmezteti a közönséget, hogy némely helyütt a munkára kiadott hadifoglyok és a lakosság közötti éntinközés túllépte az erkölcs és a családi tűzhely tisztessége által megszabott korlátokat. Mint-hogy azonban a távoli harctéren tűzhelyek oltalmáért küzdő katonáink családi életének tisztaságát mindenképpen meg kell óvni, a magukról megfelelkezett női családtagokat a rendelkezésre álló társadalmi és hatósági eszközök alkalmazása mellett meg kell büntetni.

Ebben az irányban az I. fokú rendőrhatalóságok — ha kell nyilvánosan is — tájékoztassák a lakosságot, egyben pedig különös gondot fordítsanak arra, hogy a hadifogoly munkások munkájuk végeztével elkülönített helyiségekben tartózkodjanak, a lakosság pedig valk semmiféle bizalmasabb barátkozást ne kezdjen.

TARCA.

Az Isten is úgy akarja!

(Folytatás.)

— Hallgass! Férfiak dolga a politika!

— Férfiak! Mintha a férfiaknak nem volna szívük, csak a nőket verte volna meg érző lelkellet az Isten! György, mond, mivel bántottalak én meg téged? Azzal, hogy szerettelek, azzal, hogy szeretlek végtelenül! — Jobban, mint a testvéreimet, jobban, lángolóbban, mint édes anyámat! Miért akarod hát kiirtani azokat, akik egy a szívemhez nőttek?

Ha vére szomjazol, szurd át az én szívemet, öld meg édes anyádat, aki szintén ellene van kalandos tervednek! Itt vagyok, a hatalmadban állók: ne kimélj, ha még egy szerets is! Elhaló ajkam

is csókot lehel kezre, ha tudom, hogy népemnek megkegyelmez-tél!

György, az Isten szerelmére kérlek, ne kényszeríts arra, hogy átkot kérjek a fejedre, mikor népem boldogságáért imádkozom!

Egyetlen szem sem marad szárazon. Azt a sok viharezette arcot sűrűn öntözte a meghatottság gyöngye, maga a fejedelem is elérzékenyülten zárta karjai közé nejét.

Lengyelország szabadsága biztosítottnak látszott.

De nem úgy volt megírva a csillagokban!

Egy váratlan esemény minden számításat keresztülhuzott.

— Ne eresszék be! — hangzott kívülről az öreg kapitánynak a hangja.

— De nekem be kell mennem! Fontos beszélni valóm van a fejedelemmel, — felelte valaki és dulakodni kezdett az örökkel.

A teremben levők elspadtak. — A fejedelem asszony félig ájul-tan dőlt férje keblére.

— Ne hallgassd meg — könyörgött kezét összekulcsolva.

Ezalatt fölnyitott az ajtó s egy sebektől vérző férfi rohant be a terembe.

Egy rajongó. Rákóczi démona. Drabik János.

Ősz haja az égnek meredt, szakála véres volt a dulakodástól, arc sápadt, mint a viasz, a szeme körül ölomkarikák.

— Mintha nem is erről a földről való volna.

— Bocssás meg uram, hogy így jöttem hozzá! De embereid visszatartottak. Pedig fontos hírt hoztam számadra. Az égi jelek nem csaltak soha, te tudod legjobban.

Rákóczi szeme fölcillant.

A fejedelemasszony, aki ismerte férjének babonára hajló lelkületét, kétségbeesve rohant a rajongóhoz.

— Ember, ha van szíved, hallgass! Ne gyilkold meg a férjemet!

— Jól tudod, uram — szólt Drabik a fejedelemhez, hogy ná-

lam livebb embered nincs tenéked. Meghallgatod-e hű szolgálodat?

Rákóczi egy pillanatig habozott.

— Beszélj! szót végre rekedten.

— Az égi jelek diadalt jósolnak neked, Uram! Három éjjel szüntelenül azt lestem, mi van számadra a csillagokban. — Diadal! Diadal! Diadal! Lángoló betűkkel, vérel átítatva csak ezt láttam: Győzöl!

Láttam a reformáció diadalát, az igaz evangélium győzelmét. Mint a csillag, szállt ki a mi hitünk az égi sötétből, hogy kárpátos fényével betöltsön mindent. Mindent.

Láttam a pápistákat lábadozni heverni, láttam a büszke lengyeleket a sárba taposva. Uram, mit habozol? Miért lennének gyámoltalanabbak a Rákócziak a Báthoriaknál? Ha Báthori István ülhetett Lengyelország trónján, miért ne ragyoghatna az ősi Jagellók koronája egy Rákóczi György fején?

(Vége köv.)

SÖVEGJARTÓ vászonáruháza, Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és színes barchetok karton, schiffon és damastból. Különbözőféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendők. Agy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

OLCSÓ szabott árak.

Levél Krix urnak a szegénységről.

Nagyon igaza van, tisztelt Krix úr, a mikor a szegénység felülbírlását követeli. A szegényeknek akarunk adni és követeljük, hogy kerüljön nekik akár a város kasszájából, akár a magánjótékonyok adományából. Nem szabad Fehérvárott olyan gyerekek lenni a ki a lábbeli hiánya miatt nem megy iskolába.

Segíteni kell **mielőbb!** Az iskolaszéki ülés már egy hete elmúlt és a gyerekek lábellejé még nincs megrendelve. Itt csak óhajto-mód-ban beszélnek, mivel tudom, hogy a mi iskolaszékünk elnöke nem nyugszik addig, a míg a fölvetett eszmét meg nem valósítja. És ha köti őt valami, csak a nélkülözhetetlen forraságok utja lassítja a járását.

Szó volt arról is, hogy sok az az érdemtelenség szegény, a kinek kerül rumra, de nem kerül cipőre. Ez is igaz. Szóba került azon a bizonyos iskolaszéki ülésen is, a melyen egy tanító mondta el, hogy az egyik asszony, a mint a hadisegélyt megkapta, azonnal 9 korona ára pudert vett magának, mert az esti vendéjei előtt okvetlenül bájos akart lenni s a mi a bájából hiányzott, azt pouderral kellett pótolni, mert hiszen tetszik tudni az újságokból, hogy nincs szükségesebb a női életben a »Yes powder«-nál.

Azokban ezeket az eseteket nem szabad nagyon kiélezni. Visszaélések mindig voltak a világon és mindig lesznek. És az emberek, mikor az élet sötét nyomorúságába beletekintenek, nagyon könnyen hajlandók a sötét képek halmazatából egységeidül csak ezeket a kirikító elszórt jelenségeket észrevenni. Hogy mekkora a nyomorúság, hogy mennyi gyermek éhezik és szynli meg ennek a gonosz háborúnak a nyomorúságát, azt könnyebben nem veszik észre, mint azt, hogy egyesek rumot isznak, Yes pouderral takargatják a röcsmökségüket. És az emberek igen könnyen hajlandók a segítség-ről is lemondani, mivel egyesek visszaélnék a segítséssel.

Elfelejtik, hogy az alkoholizmus ekkora hatalmát elsősorban az állam nevelte naggyá, akkor, a mikor a fogyasztási adókat nélkülözhetetlen jövedelmi forrásává tette. Elfelejtik azt, hogy a háboru nyomorúsága inkább sújítja a gyermeket, mint az anyját. És a legtöbb gyermek nem tehet arról, hogy az apja javithatatlan részeges, hogy az anyja könnyelmű és nekik, az ártatlan gyermekeknek a szülők hibája miatt kell a lelkiükre és testükre rávenni egy oly terhet, amelyet »a sirjukig átokként fog-nak magukkal hurcolni.

Ebben az irányban a háboru után nagyon sok dolgunk lesz. Ezért akartam én megvalósítani a pedagógiai mozt, amely — sajnos! — a városi tanács miatt ké-sik még mindig a megvalósulás útján.

A szegénység megbírlását egyelőre igen jó kezekben látom, a mikor az iskolaszék a tanítói karra bízta. Ez nagyon helyes, mert a tanítók a helyszínen ismernek meg minden családot és az osztályuk gyermekeiről jobb információkat szerezhetnek, mint a legtöbb ember. Nyugodjunk meg te-

hát abban, hogy az iskolaszék a tanítóktól fog kérni és kapni információkat, amelynek alapján a nélkülözésben szenvedő gyermekeket cipőkkel látja el.

Azokban az eszme várja a folytatását.

Nekünk egy nagy akciót kell majd megindítanunk a szegényügy rendezésében. Elmondom, hogy én mit gondolok:

Az egész várost utcánként vagy felútcánként fel kell osztanunk magunk között és személyesen kell meggyőződnünk a szegénység állapotáról. El kell mennünk a szegénység tanyáira és közvetlenül kell látunk, hogy ki érdemli meg a társadalom segítségét és ki nem? Most segít a város, segít a nőegylet, az iskolaszék, a magánosok stb. stb. sokszor azonban nem tudják, hogy vajjon megérdemlik-e a segítséget a nyújtott jótéményt vagy sem?

Tudom nagyon jól, hogy pld. a nőegylet igen jól oldja meg ezt a feladatot, azonban talán nem teljesen és csak a maga hatáskörében. En úgy talán helyesnek, ha valamennyien összehajlítjuk és pl. az a bizonyos felügyelő ismerne az egész utca népet, azokat is, akik talán szemérmes szegények és jobban szenvednek, mint azok, akik elég élelmének a kizárólagos segélyt kijárni és kiforszírozni.

Ezzel kapcsolatban talán meglehetne említeni a nagy városi szegényházat is, amely a mostani utalatos koldulási rendszert egyszerűsödésére megszüntetné.

Szóval a háborus helyzet tisztulása után bele kell ebbe a munkába állanunk. Vezéreink vannak: Szőgyény-Marich Julia és az ő kitűnő segítőkora. Ott van Kovács A. Sándor, Pataki Armin dr. És a kiket különösen kell említenem: a leányok kongregációja. Mert ebben az akcióban jól, szervezeten vezetett és sok részletmunkát kell végezni.

Bilkel Ferenc.

Hány katonánk halt meg?

Ez a kérdés szörnyű kegyetlenséggel marcangolja a lelkiünket. Látjuk a menetszázadokat virágosan, lobogó alatt, énekelve, dalolva, sirva; látjuk a sápadtarcu fekete fátyolos asszonyokat; hallunk árvákról, szétdúlt boldogságról és nem látjuk a fáktól az erdőt.

Hányan lehetnek? Istenem! hányan?

A hivatalos statisztika eddig 196 nevet közölt az anyakönyvi hivattal, akik a most már 3-dik esztendő háboru alatt a hazáért haltak meg.

1914-ben	12
1915-ben	171
1916-ban	13
	196

Természetes, hogy ezzel még nincs betöltve a szám, mert hiszen vannak olyanok, a kik életükkel hozták meg a legnagyobb áldozatot a magyar haza jobb létéért, azon-

ban a körültekintő és hosszadalmas eljárás folytán halálhírük még nem érkezett el hozzánk. Akármint legyen azonban a dolog, az elhaltak száma nem lehet sokkal nagyobb 196-nál. S ha a hadban vonultak számát vesszük, a mely körülbelül 5000-re tehető, a mi hallottaink száma az élő katonáink 4 százalékát teszi ki, vagyis minden huszonötödik katonánk hősi halált halt a hazáért. Sok is, meg nem is sok. Egy is sok, azonban ha az ember a rémhírek hatása alatt áll, azt képzelettel, mintha minden második katonánkat elvesztettük volna s ha meg tovább fűztük a hasonlatot, tudóvészben évenként körülbelül elpusztulnak annyian, mint a mekkora a mi háborus áldozatunk.

Vagyis: lehetnének még rosszabbul is.

HIREK.

— **Városi függőkölcsön.** A város pénzügyi szakosztálya tegnap foglalkozott 200 000 koronás függőkölcsön felvételével. A helybeli négy pénzintézet ajánlatából a szakosztály Közgazdasági Bankét találta a legelőnyösebbnek, amely négypercen-tes függőkölcsönt ad és a bankamatálab feletti másfél százalékért folyósítási költséget nem számít.

— **Az állandó vegyes felülvizsgáló bizottság szervezése és működése.** Tárgyában ma jelent meg a hivatalos lapban a kormányrendelet, amely szerint Székesfehérvárott 1916-ban a felülvizsgáló bizottság elnöke gróf Széchenyi Viktor főispán, helyettes elnöke Vértessy József ügyvéd kir. tanácsos lesz, működési napja pedig febr. 17. apr. 26., jun. 16., aug. 22., okt. 27., dec. 19 és szükség esetén az ezeket követő napok.

— **Vármegyei közgyűlés.** Fejérvármegye törvényhatósága február 7-én tartja első rendes közgyűlést. A tárgysorozat legnagyobb részét a költségek számadásai és személyi ügyei képezik.

— **Dr. Prohászka Ottokár** hadiárva-házra Pázmándról Látics György plebános a fényes eredménnyel járt gyűjtéshez pótlólag még 27-50 kor. küldött.

— **A programbizottság ülése.** A város programbizottsága csütörtökön ülésezett, a részletes ismertetés lapunk vezető helyén van. A házipénztár cselekvő hátrálékának felülvizsgálására Elek Gyula indítványára egy bizottságot küldtek ki a következő tagokkal: polgármester, főügyész, számvevő, pénzügyi tanácsos, Elek Gyula, Veisz Miksa és dr. Hajós Rezső. A peszgo és a cognac adó behozatalának megtárgyalására szintén bizottságot alakítottak a következőkből: főügyész, főügyész, pénzügyi tanácsos, Elek Gyula, Kovács A. Sándor és Pethő Miksa. Foglalkoztak továbbá Vinkler Vilmos műszaki tanácsos városi építési tervével is.

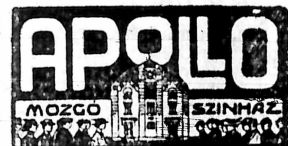
— **A Basch-telepi tűzvész.** Lapunk tegnapi számában megírtuk, hogy a Felső-királyson levő Basch-telepen csütörtökön délután tűzvész pusztított. Két hatalmas pajta égett le a benne levő nagymennyiségű szénával. A rendőri vizsgálat megállapította, hogy a tűz keletkezésének oka gondatlanság volt. Megállapította továbbá a vizsgálat, hogy Basch szabálytalanságot követett el, amikor az Olaj utcára nyíló pajtáját nem bontotta le. A műszaki hivatal ugyanis nem engedte meg, hogy azt a pajtát felépítse. A felépítés után pedig a tanács utasította, hogy a pajtát bontsa le, Basch a tanács ezent határozatát nem hajtotta végre. A tegnapi eset már az ötödik volt, hogy a telepen tűz pusztított.

— **Maximális árak.** A tanács ma bocsátotta ki a következő két hétre szóló piaci árak maximális árait, amelyek a régi árjegyzéktől nem igen térnek el.

— **Az állatok szaporítása.** Hogy a háboru nagyon megfogysztotta az állatállományt, ez mindenki előtt ismeretes: de a nehéz helyzetben is örvendetes, hogy a szaporulat még mindig igen kedvező. Különösen a szarvasmarha állományban gyakorolt jó hatást a kormány ama rendelete, amellyel mindjárt a háboru kitörése után megiltotta az üszörborjuk vágatását. A fiatal nővendéklőszám száma ez által sokkal nagyobb, mint a béke idejében volt s így pár év múlva a megfogyott és még egyre fogyatkozó állomány erősödni fog. A sertések szaporodása is kielégítő. A gazdák aránylag kevés malacot bocsátanak áruba, hanem inkább fővelelik. Leglasabb a loállomány pótlása; mert a hadiszolgáltatás igen nagy mennyiséget vitt igénybe s így a tenyésztet erősen hanyatlott. A gazdasági egyesületek állandóan fáradoznak, hogy a hiányokat lehetősen szertint pótolják.

— **Katonatemetés.** Cservenka Ferenc 35. gyalogezredbeli gyalogos stenovitzai lakos a harc közben szerzett betegsége következtében elhunyt. Temetése 1916 évi január hó 29-én d. u. 2 órakor lesz a csapatkórház halottasházában.

— **Állatbetegségek a vármegyében.** Az állategészségügyi hatóság jelentése szerint a betegségek a vármegye községeiben még mindig elég nagy mértékben vannak. Ujabban Cecén, Alapon és Hercegfalván léptek fel a járványos állatbetegségek. Pátkán és Kápolnásnyéken pedig megszűntek.



Pénteken és szombaton,
január hó 28 és 29-én
Minden idők leghatásosabb
artista drámája.

A „Nordisk” világcikere

A halálballet

Artistadráma 3 felvonásban.
San Viken, (term.) Akinek a foga fáj, (hum.) Négyfajú házasságkövető, (vigjáték.) Főszereplő: Bukl.

A szegény gyermekeknek. Vajda Béla 2 öltözet ruhát küldött a Fejérmegyei Naplónak a szegény gyermekeknek. Ma egy családot segítünk meg.

Kinek kell zsákmanóit orosz vasvilla? A kisbirtokosok gazdasági egyesületeihez átíratot intéztek, melyben azt mondja, hogy győzelmes csapatunk Oroszországban nagy mennyiségű vasvillát zsákmanókat. Ezekből, ameddig a készlet tart, jutányosan adnak a gazdáknak. A szükségleteket a gazdasági egyesületek írják össze. A kisbirtokosok gazdasági egyesületei már nagy mennyiségben adott tul, de még mindig van eladó készlete. Rendelésre áll még: 62.000 darab 3 águ sima darabja 60 fillér, 42.000 darab 4 águ sima rövid, darabja 80 fillér, 620 darab 5 águ sima, darabja 1 K 10 fillér, 9500 darab 3 águ, melyből 1 ág szemből áll a 2 ággal, darabja 30 fillér, 3800 darab 4 águ, melyből 1 ág szemből áll a 3 ággal, darabja 40 fillér, 2300 darab 5 águ, melyből 1 és 2 ág szemből áll a 3 és 4 ággal, darabja 50 fill.

Köszönetnyilvánítás. A nagy-perkátai úri műkedvelők előadása tiszta jövődelméből a háboruban elesett tanítók özvegyei részére 202-28 K., az Ottokár hadjáratház 100 K., a székesfehérvári vértés vitéze 88 koronát küldtünk, mely összeghez felülfizetésükkel hozzájárultak: Kéri Ferenc 1850 K., N. N. 20 K., Fichna család 1550 K., Zsitnyánszky Béla, dr. Gabler Lajosné 12—12 K., Csöngedy Gyula, dr. Bruch Ferenc, Fehér Dezső, Gelhauer Henrik, Kirzán Tamás, Somogyi Imre, Scheibel Ignác 10—10 K., Plekler József 850 K., György Gyula 7 K., Ottlik István 550 K., Aradi Ignác, Klein Simon, Rónay Józsefné 5—5 K., Göde Elemér, Mészáros nővérek 4—4 K., Pausch Irma, Rády Andor, Scholtz János, 350—350 K., Csapó Ferenc, Grünbaum Benedek, Leichter-Sándor, Pausch Rafael, Sándor Vilmos-Scholte János 3—3 K., Móker István, Schmidt József, Tóth István, 250—250 K., Förstner Sándor, Illés Ödön, özv Leitgib Ferencné, Mosonyi Erzsébet, Stéger János, Valkony János, Vértési Vencelné 2—2 K., Jurcsák Róbert, Deutsch Irma, Frits Irén, Sorschy Lajos 150—150 K., Kelemen János, Klein Gyula, Kovács Elemérné, Metzger János, Maszaty János 1—1 K., Kemény Emma, Makay Jolán Sipos Mariska 50—50 fillér mely nemesszívű adományokért hálás köszönetet mondanak az úri műkedvelők.

SZINHÁZ.

Éva. Ha néhai való de l' Epée apát úr és Chászár András uram — akik, tudvalevő dolog — elsől foglalkoztak a siketnémákon való segítés kérdésével, tegnap színházunkban lettek volna, gondosan megberetvált tokájukat elégedetten vakgallták vón, gondolván, ide hozom az én védecimeimet s fogalmat nyerhetnek arról — a szerencsétlenek, — hogy mi az élvezet. Mert olyan élvezetes látványlót, mint ami tegnap este Révész Böske s a miénk leendő Heltay Árpád, a Népopera volt táncos-komikusá nyújtott, valóban a szemmel érezkelhető művészeteknek igazán elsőrendű alkotásaiul kell tekintenünk. Révész Böske művészetét ismeri közönségünk és mindég-méltányolta, amikor alkalom

adódott reá. Heltayt tegnap látta először és mindjárt kifejezte elismerését művészetére. Heltay tánc a koreográfia és clown művészet izléses együttese volt. Formákban gazdag, könnyedségben, ötletességben, változatosságban elsőrendű. (Erdekes egyáltalánosság volt az, midőn Révész Böskevel táncolt kettőt a közönség még kétszer megújírta — mind a három tánc bár azonos volt — motívumában mindig más). Heltay a társaságnak kitűnő aquisió. Ma énekében bizonytalan, de kedélye és mersze sok mindenben szerencsésen keresztülvitte s majd az a nagy gyakorlat, amiben itt feltétlenül lesz, minden tekintetben kiválólag fog belőle csinálni. **cc**

Heti műsor:

- Jan. 28. Méréföldkövek (Heltaival.)
- " 29. Leányvásár (Heltaival.)
- " 30. D. u. Drótostót,
- Este: Zsuzsi kisasszony.
- " 31. Charitas (Művészestély.)
- Febr. 1. A faun.
- " 2. Ripp van Winkle.
- " 3. Kornevillei harangok.
- " 4. Kávéházi Konrad.
- " 5. Kávéházi Konrad.
- " 6. D. u. Zsuzsi kisasszony.
- Este: Kornevillei harangok.

Az Uránia színház iroda hírei.

Lofte Neumann a legbájosabb színésznők közé tartozik. Az Uránia vásznán gyakran szerepel és a közönségnek különös tiszteletet jellemzi. Nem tragika, ki perzselő szenvedélyeket éreztetve nagy kitérőket produkálna, hanem a normális értelemben vett nő csendesebb lefolyású viharának a kitűnő m. játszója, mely drámák az Uránia műsorát a detektívdramák mellőzésevel egyáltalán jellemzik. Eddigi sikereit a ma és holnap színpadon a „Ver szava“ című társadalmi drámában mind felülmulja.

Az egyetlen négy filléres országos, keresztény újság az ÚjLap a laparúsítónál és üzletekben kap hat.

Köhögés és rekedtség ellen a legjobbnak bizonyult háziszser a dr. STÖRK-féle komprimált mell. pasztilla. Egy doboz ára 50 fillér. Kapható Szűts Rebert „Magyar Körona“ gyógyszerárában, Székesfehérvár, Varosházter.



Telefon 233. — Tefon 233.

Pénteken és szombaton, január hó 28 és 29-én:

LOTTE NEUMANN
főszereplésével

A VÉR SZAVA.

Bűnügyi dráma 3 részben.

Fényes pótműsorral.

Rendes helyárak.

APRÓHIRDETÉSEK.

Öndolálást és manikűrözést jutányos árban elvállal Német Kató Salástrom u. 3. sz.

Sortestrágya Romsits hízaladától ingyen elvihető.

Józan postakocsis felvétetik Budai-ut 16.

Téjet megvételre keressünk 20 literől 100-ig, özv. Folkert Lajosné és Ftai Deák Ferenc utca 6. sz.

Kárpitos munkákat, ujat és átdolgozást, szolid kivitelben készít. Turner Imre kárpitos és díszítő Szent István-u. 3 sz.

Kiadó azonnal két udvari szoba hozzátartozókkal egyútt Tobak-utca 17. sz. alatt. Tudakozódní lehet Háltér 19. sz. alatt, ahol egy magtár szonnal kiadó. Mindenfelére használható.

Hazeladás. Kigyó-utca 23. számú ház szabad kézből eladó.

Aki unatkozik, aki olvasni szeret, rendelje meg a két hetenként megjelenő **Millic könyvét**. Számonként házhoz szállítva 24 fillér. Di-vallapok is kaphatók. Kaufmann Pal könyvkereskedésében Kossuth-utca 9 sz.

Mindenesfiuk felvétetnek Schlammdinger Antal és Fia vaskereskedésében.

Szabolc pincárnó, ki nemtől is beszél, egy bonné, ki szobaleányi dolgokat végez, egy pincerfü, egy mindenés jó főzőleány vidéki városba kis családdhoz, egy mindenes szakácsné kis családdhoz faturo azonnal alkalmazást nyer Leszler I. helyszerző irodája által Basa-u.

Szabás, varrás és mintarajzolás ban alapos oktatás nyerhető, Urbán Margit tanítózetében, Ybl Miklós-utca 14.

Egy különbéjáraru egy szobás-kutrozott lakás azonnal kiadó. Tudakozni lehet Palotai-u. 19. sz. alatt.

Hasonlóforba adatik 3 darab buza-föld és két kaszáló rét az 1916. gazdasági évi használatra kukorica termelésre tudakozni lehet Székesfehérvár, József-utca 3. szám alatt Almássy János zárgondnoknál.

Tanulóknak jó házból való író felvesz az Egyházmegyei Könyvnyomda Szent István-tér 1. sz.

Egy ház és két rét eladó. Az egyik rét a sziget kertek alatt a másik a szél Kanális mellett van. Tudakozódní lehet Nyerges Bogárné Ferencnél a Vágóhididúlón.

Harmoniumot keresek megvételre. Cim a kiadóhivatalban.

Nagyszemű ribizkét termő bokrok, bőtermő málnatövek kitűnő fajta eperpalánták kaphatók Széchenyi-utca 26 sz.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a rézüstök ideiglenes pótlására raktáron tartok égetett, horganyozott mosóüstöket és vasbográcsokat mindenféle méretben, ugyszintén az ilyenmő dolgoknak cinezését is elvállalom.

Tisztelettel
Váli Ferenc
rézműves.
SIMOR-UTCA 1. SZ.
(Buzapiac.)

Van szerencsém a negyérdemű közönség szives tudomására adni, hogy tűzben horganyozott mosóüstöket, bográcsokat, vasmoszarakat, zománcozott lemezédnyit, mindenemű vasszerszám és építkezési anyagot, Eternit palát, felsógallai szenet, cementet, legjobb minőségű fedőlemez, fagy ellenálló habarcsot a legolcsóbb árban és legjobb minőségben szállítom. Saját érdeke tehát mindenkinék, hogy szűkséglete fedezése előtt dusan felszerelt raktárapart megtekintse.

Grósz Bernát, Rác-utca 5.
Telefonszám : 122.

LEGDIVATOSABB

lányka és női filz és tollak, virágok és bársony kalapformák. mindennemű díszek.

Nagy választék szőrmegarnitúrákban.

Bőrcomode és sárcipők. Katonai felszerelés kapható

Kováts Antalnál Székesfehérvár, Varosházter. —

Értesítés! Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy téglagyár-telepemen egy modern berendezésti

GŐZMALMOT

állítok fel, melyet a hó végével üzembe hozok. Az őrlésre szánt gabonát már e hó 25-től átveszem.

Jó és szolid kiszolgálásról a t. őrlőközönséget előre is biztosíthatom. Szives pártfogást kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

Eppinger Ignác

téglagyár- és gőzmalomtulajdonos.

Telefon 211.